

**UJEDINJENI
NARODI**

Međunarodni sud za krivično gonjenje
osoba odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-06-90-T

Datum: 22. rujna 2009.

Original: engleski

PRED RASPRAVNIM VIJEĆEM I

U sastavu: sudac Alphons Orie, predsjedavajući
sudac Uldis Ķinis
sutkinja Elisabeth Gwaunza

Tajnik: g. John Hocking

Odluka od: 22. rujna 2009.

TUŽITELJ

protiv

**ANTE GOTOVINE
IVANA ČERMAKA
MLADENA MARKAČA**

JAVNO

**ODLUKA PO DRUGOM I TREĆEM ZAHTJEVU ČERMAKOVE OBRANE DA
DODA SVJEDOKA NA POPIS SVJEDOKA NA TEMELJU PRAVILA 65TER(G)**

Tužiteljstvo:

g. Alan Tieger
g. Stefan Waespi

Obrana Ante Gotovine:

g. Luka Mišetić
g. Gregory Kehoe
g. Payam Akhavan

Obrana Ivana Čermaka:

g. Steven Kay, QC
g. Andrew Cayley
gđa Gillian Higgins

Obrana Mladena Markača:

g. Goran Mikuličić
g. Tomislav Kuzmanović

Prijevod

PROCEDURALNI KONTEKST

1. Dana 17. srpnja 2009. Čermakova obrana podnijela je zahtjev kojim traži dozvolu da doda svjedoka IC-44 na svoj Popis svjedoka na temelju pravila 65ter.¹ Dana 30. srpnja 2009. tužitelj je odgovorio uloživši prigovor na Drugi zahtjev.² Ni Gotovinina, ni Markačeva obrana nisu odgovorile na Drugi zahtjev.

2. Dana 23. srpnja 2009. Čermakova obrana podnijela je zahtjev kojim traži dozvolu da doda svjedoka IC-45 na svoj Popis svjedoka na temelju pravila 65ter.³ Dana 30. srpnja 2009. tužitelj je odgovorio uloživši prigovor na Treći zahtjev.⁴ Ni Gotovinina, ni Markačeva obrana nisu odgovorile na Treći zahtjev.

PODNESCI STRANAKA

Drugi zahtjev:

3. Čermakova obrana navodi da se potreba da doda svjedoka IC-44 na svoj Popis svjedoka na temelju pravila 65ter pojavila kao rezultat njenih daljnjih istraživanja.⁵ Čermakova obrana također navodi da je na konferenciji koja prethodi izvođenju dokaza obrane, 27. svibnja 2009., unaprijed najavila da postoji potreba za dodatnim istraživanjem, koje bi moglo rezultirati zatraženim dodavanjem tri svjedoka.⁶ Konačno, Čermakova obrana navodi da bi dodavanje svjedoka IC-44 na Popis svjedoka na temelju pravila 65ter bilo u interesu pravde, omogućilo Vijeću da sasluša najbolje moguće svjedočenje u razlučivanju pitanja u ovom postupku, koje je značajno, relevantno i ima

¹ Drugi zahtjev Ivana Čermaka da dopuni Popis svjedoka na temelju pravila 65ter(G), 17. srpanj 2009. (dalje u tekstu: Drugi zahtjev), par. 1, 14.

² Odgovor tužitelja na Drugi zahtjev Ivana Čermaka da dopuni Popis svjedoka na temelju pravila 65ter(G), 30. srpanj 2009. (dalje u tekstu: Drugi odgovor), par. 1.

³ Treći zahtjev Ivana Čermaka da dopuni Popis svjedoka na temelju pravila 65ter(G), 23. srpanj 2009. (dalje u tekstu: Treći zahtjev), par. 4, 13.

⁴ Odgovor tužitelja na Treći zahtjev Ivana Čermaka da dopuni Popis svjedoka na temelju pravila 65ter(G), 30. srpanj 2009. (dalje u tekstu: Treći odgovor), par.1.

⁵ Drugi zahtjev, par. 1, 5.

⁶ *Ibid.* par. 5; Konferencija koja prethodi izvođenju dokaza obrane, T. 17732-17733. Svjedok IC-43 dodat je na Popis na temelju pravila 65ter Ivana Čermaka Odlukom po Zahtjevu Čermakove obrane da doda jednog svjedoka na Popis svjedoka na temelju pravila 65ter(G), 17. srpanj 2009.

Prijevod

dokaznu vrijednost jer se tiče izravno središnjih pitanja u navodima Optužnice.⁷ Kao što je izneseno u Drugom zahtjevu Čermakove obrane, svjedok IC-44 je umirovljeni časnik Hrvatske vojske koji je radio u Glavnom stožeru za vrijeme operacije "Oluja", i koji je stručnjak za pitanja Hrvatske vojske i za događaje koji se odnose na operaciju Oluja.⁸ Čermakova obrana tvrdi da je on iskoristio svoju vojnu stručnost i poznavanje kartografskog sistema oznaka NATO-a, kao i podatke koje sadrže dokazni predmeti, da unese kretanja pripadnika međunarodnih organizacija u dnevne geografske karte Sektora Jug za period od 8. do 31. kolovoza 1995.⁹ Čermakova obrana također napominje da će te karte omogućiti Vijeću da bolje razumije navode o ograničenju kretanja.¹⁰ Čermakova obrana još navodi da svjedok IC-44 daje korisnu analizu mjera koje su hrvatski dužnosnici poduzeli da spriječe zločine za vrijeme i nakon operacije "Oluja".¹¹ Čermakova obrana tvrdi da je svjedok IC-44 mogao ponuditi rezultate svoje stručne analize tek nakon završetka izvođenja dokaza tužitelja, podnošenja Popisa svjedoka obrane na temelju pravila 65ter 4. svibnja 2009., te primitka posljednje serije dokaza ponuđenih prilikom iskaza svjedoka vještaka tužiteljstva, kao i konačnih prijevoda svih relevantnih dokaznih predmeta na jezik svjedoka IC-44.¹² Čermakova obrana tvrdi da dodavanje svjedoka IC-44 neće nanijeti štetu drugim stranama u postupku niti prouzročiti nerazumno odgađanje, s obzirom na to da početak izvođenja dokaza Čermakove obrane nije još određen, a sve strane u postupku imaju većinu dokumenata u vezi s izvještajem vještaka.¹³

4. Tužitelj ulaže prigovor i tvrdi da dodavanje svjedoka IC-44 ne bi bilo u interesu pravde jer Čermakova obrana nije pokazala valjan razlog za ovo zakašnjelo dodavanje.¹⁴ Tužitelj navodi da na konferenciji koja prethodi izvođenju dokaza obrane 27. svibnja 2009. Čermakova obrana nije spomenula dodavanje svjedoka vještaka ili privođenje kraju izvještaja vještaka.¹⁵ Tužitelj također napominje da je njegov posljednji svjedok iz

⁷ Drugi zahtjev, par. 2, 7.

⁸ *Ibid.* par. 8.

⁹ *Ibid.* par. 6, 9-10.

¹⁰ *Ibid.* par. 7.

¹¹ *Ibid.* par. 11.

¹² *Ibid.* par. 6.

¹³ *Ibid.* par. 12-13.

¹⁴ *Ibid.* par. 1.

¹⁵ Drugi odgovor, par. 5; Konferencija koja prethodi izvođenju dokaza obrane, T. 17732-17733.

Prijevod

neke međunarodne organizacije svjedočio 23. siječnja 2009., te da Čermakova obrana nije pokazala koji su točno svjedoci, dokumenti, ili neokončani prijevodi spriječili svjedoka IC-44 da završi svoju analizu na vrijeme kako bi bila dodana na Popise svjedoka obrane 4. svibnja 2009.¹⁶ Uz to, tužitelj tvrdi da Drugi zahtjev na sadrži nikakve podatke o tome kada je svjedok IC-44 počeo analizirati materijal ili kada je posljednji izvještaj vještaka dostavljen Čermakovoj obrani.¹⁷ Tužitelj nadalje tvrdi da Čermakova obrana nije pokazala da je predloženi vještak i njegov izvještaj *prima facie* relevantan ili da ima dokaznu vrijednost u odnosu na pitanja u postupku.¹⁸ Tužitelj tvrdi da Čermakova obrana ne objašnjava na koji način prenošenje podataka koje je svjedok IC-44 iz uvrštenih dokaza unio na geografske karte, što ne zahtijeva nikakvu stručnost, može pomoći Vijeću, pogotovo s obzirom na to da se te geografske karte čine podesne da na usvajanje budu ponuđene bez prisutnosti svjedoka ili za sporazum između strana u postupku.¹⁹ Tužitelj nadalje ističe da Čermakova obrana ne objašnjava, ne argumentira i ne opisuje kako je analiza svjedoka IC-44 u vezi s mjerama za sprečavanje zločina relevantna, ili kako će pomoći razumijevanju spornih pitanja u ovom postupku.²⁰

Treći zahtjev:

5. Čermakova obrana navodi da se potreba da na svoj Popis svjedoka na temelju pravila 65ter doda svjedoka IC-45, koji svjedoči na temelju pravila 92bis, pojavila kao posljedica naloga Vijeća od 13. srpnja 2009. da se objelodani povjerljivi materijal u vezi sa svjedokom IC-45.²¹ Čermakova obrana tvrdi da u vrijeme podnošenja njenog Popisa svjedoka na temelju pravila 65ter, 4. svibnja 2009., ona nije imala pristup transkriptu iskaza tog svjedoka niti dokaznim predmetima iz postupka *Martić*, koji su bili zapečaćeni.²² Čermakova obrana tvrdi da je svjedočenje IC-45 značajno, relevantno i da ima dokaznu vrijednost jer se tiče središnjih tema iz navoda Optužnice.²³ Čermakova

¹⁶ Drugi odgovor, par. 2, 4.

¹⁷ *Ibid.* par. 3.

¹⁸ *Ibid.* par. 1, 6-7.

¹⁹ *Ibid.* par. 6.

²⁰ *Ibid.* par. 7.

²¹ Treći zahtjev, par. 1-4, 8; Odluka po zahtjevu Ivana Čermaka za pristup povjerljivim materijalima u predmetu *Milana Martića*, 13. srpanj 2009.

²² Treći zahtjev, par. 8.

²³ *Ibid.* par. 9-10.

Prijevod

odbrana navodi da će iskaz svjedoka u vezi sa zločinima koje su Srbi počinili protiv Hrvata 1991. pokazati da su Hrvati u Sektoru Jug nakon operacije "Oluja" djelovali protiv Srba iz osвете, što će narušiti tezu o planiranom zajedničkom zločinačkom pothvatu.²⁴ Čermakova odbrana nadalje tvrdi da dodavanje svjedoka IC-45 neće nanijeti štetu nijednoj od strana i neće prouzročiti kašnjenje postupka, s obzirom na to da sadržaj svjedočenja nije sporan, pa svjedok vjerojatno neće morati svjedočiti u sudnici.²⁵

6. Tužitelj ulaže prigovor i navodi da predloženo svjedočenje svjedoka IC-45 nije dovoljno relevantno, nema dokaznu vrijednost i nepotrebno je kumulativno.²⁶ Što se tiče relevantnosti, tužitelj tvrdi da Čermakova odbrana nije uspostavila direktnu vezu između zločina kojima se optuženi terete u Optužnici i iskaza svjedoka IC-45, te stoga taj iskaz nema potencijal da dokaže da je osвета motiv za te zločine.²⁷ Tužitelj tvrdi da iskaz svjedoka IC-45 nema dokaznu vrijednost za zločine navedene u Optužnici, jer samo ustanovljuje počinjenje nekih neosporanih zločina koje su Srbi počinili protiv Hrvata 1991.²⁸ Tužitelj nadalje tvrdi da Popis svjedoka na temelju pravila 65ter Čermakove odbrane već sadrži 19 svjedoka čiji iskazi se odnose samo na pitanje zločina počinjenih između 1991. i 1995., pa bi dodatno svjedočenje na istu temu bilo repetitivno i moglo bi prouzročiti kašnjenje u postupku.²⁹ Nadalje, tužitelj tvrdi da nijedan od drugih svjedoka na Popisu ne dokazuje da je osвета motiv za zločine kojima se optuženi terete u Optužnici.³⁰

MJERODAVNO PRAVO

7. Na temelju pravila 73ter(D) Pravidnika o postupku i dokazima Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Pravidnik), poslije početka izvođenja svojih dokaza odbrana može podnijeti zahtjev da se promijeni odluka o tome koji će svjedoci biti pozvani. Vijeće

²⁴ Treći zahtjev, par. 10, Dodatak A.

²⁵ Treći zahtjev, par. 12.

²⁶ *Ibid.* par. 1, 4, 7.

²⁷ *Ibid.* par. 5-7.

²⁸ *Ibid.* par. 6.

²⁹ *Ibid.* par. 7.

³⁰ *Ibid.*

Prijevod

može odobriti svaki zahtjev za izmjenu popisa svjedoka obrane na temelju pravila 65ter, ako se uvjeri da je to u interesu pravde.³¹ U tom pogledu, Vijeće bi trebalo odvagati pravo optuženog da tokom izvođenja dokaza obrane izvede dokaze kojima raspolaže u odnosu na prava tužilaštva i suoptuženih da im se osigura dovoljno vremena i mogućnosti da pripreme svoje teze.³² Vijeće će razmotriti teret koji nastaje za ostale strane u postupku ovim kasnim dodavanjem svjedoka na Popis svjedoka na temelju pravila 65ter.³³ Vijeće će također razmotriti da li je predloženi iskaz *prima facie* relevantan i da li ima dokaznu vrijednost.³⁴ Nadalje, Vijeće će razmotriti da li je obrana pokazala valjan razlog zbog kojeg nije u ranijoj fazi postupka tražila dodavanje svjedoka na popis.³⁵ Valjan razlog postoji ako su svjedoci tek odnedavno postali dostupni za svjedočenje ili ako je relevantnost dokaza tek odskora postala bjelodanom.³⁶

DISKUSIJA

Drugi zahtjev:

8. Predloženo svjedočenje svjedoka IC-44 identificira i prenosi određene geografske podatke koji su sadržani u uvrštenim dokazima na niz dnevnih geografskih karata u svrhu

³¹ Razlozi za donošenje Odluke po Zahtjevu Tužiteljstva za izmjenu spiska svjedoka, 27. svibanj 2008. (dalje u tekstu: Odluka od 27. svibnja 2008.), par. 8; Odluka po Zahtjevu Tužiteljstva da doda jednog svjedoka na Popis svjedoka na temelju pravila 65ter, i da doda tri povezana dokumenta na Popis dokaznih predmeta na temelju pravila 65ter, 16. lipanj 2008. (dalje u tekstu: Odluka od 16. lipnja 2008.), par. 3; *Tužilac protiv Lukića i Lukića*, Odluka po Zahtjevima odbrane za izmjenu i dopunu spiska svjedoka, 3. veljača 2009. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Lukić*), par. 14; Obrazloženje dodavanja jednog svjedoka Popisu svjedoka Tužiteljstva i uvrštavanja u spis dva dokumenta, 27. veljača 2009. (dalje u tekstu: Odluka od 27. veljače 2009.), par. 5; Odluka po Zahtjevu Čermakove obrane da doda jednog svjedoka na Popis svjedoka na osnovu pravila 65ter(G), 17. srpanj 2009., (dalje u tekstu: Odluka od 17. srpnja 2009.), par. 3.

³² *Tužilac protiv Popovića i drugih*, Odluka po Zahtjevu u ime Drage Nikolića kojim se traži prihvatanje dokaza na osnovu pravila 92quater, 18. prosinac 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Popović*), par. 36; Odluka u predmetu *Lukić*, par. 15; Odluka od 17. srpnja 2009., par. 3.

³³ Odluka od 27. svibnja 2008., par. 8; Odluka po Zahtjevu tužitelja da se na popis svjedoka optužbe na osnovi pravila 65ter doda jedan svjedok, a na Popis dokaznih predmeta optužbe na osnovi pravila 65ter četiri dokumenta u vezi sa svjedokom, 6. veljača 2009. (dalje u tekstu: Odluka od 6. veljače 2009.), par. 10; Odluka od 27. veljače 2009., par. 5.

³⁴ Odluka od 27. svibnja 2008., par. 8; Odluka od 16. lipnja 2008., par. 3; Odluka u predmetu *Lukić*, par. 15; Odluka od 6. veljače 2009., par. 10; Odluka od 27. veljače 2009., par. 5; Odluka od 17. srpnja 2009., par. 3.

³⁵ Odluka od 27. svibnja 2008., par. 8; Odluka od 16. lipnja 2008., par. 3; Odluka u predmetu *Popović*, par. 36; Odluka u predmetu *Lukić*, par. 15; Odluka od 6. veljače 2009., par. 10; Odluka od 17. srpnja 2009., par. 3.

³⁶ Odluka od 16. lipnja 2008., par. 3; Odluka od 6. veljače 2009., par. 10; Odluka od 17. srpnja 2009., par. 3.

Prijevod

analize navoda o ograničenju kretanja i također analizira mjere sprečavanja zločina koje su poduzeli hrvatski dužnosnici za vrijeme i nakon operacije "Oluja". U oba slučaja predloženo svjedočenje može potpasti pod jedno od područja stručnosti koja navodi Čermakova obrana i *prima facie* potkrepljuje njen argument da će svjedočenje svjedoka IC-44 pomoći Vijeću. Vijeće stoga prihvaća da je mogući iskaz ovog svjedoka *prima facie* relevantan i da ima dokaznu vrijednost.

9. Vijeće prihvaća objašnjenja Čermakove obrane u pogledu činjenice da svjedok IC-44 nije bio u mogućnosti da ranije ponudi rezultate svoje analize. Stoga Vijeće smatra da je Čermakova obrana dala valjan razlog zbog kojeg nije uključila svjedoka IC-44 na svoj Popis svjedoka od 4. svibnja 2009. Prema Čermakovoj obrani, sve strane u postupku imaju većinu dokumenata na kojima se temelji svjedočenje. Uz to, kada je Čermakova obrana podnijela svoj Drugi zahtjev da doda ovog svjedoka, početak izvođenja dokaza Čermakove obrane nije trebao neposredno uslijediti i sve su strane obaviještene o tom potencijalnom dodavanju. Iz tih razloga, i s obzirom na to da nijedna strana nije ustvrdila da bi dodavanje svjedoka IC-44 bilo posebno opterećujuće, Vijeće smatra da će dodavanje ovog svjedoka u vrlo ograničenoj mjeri dodatno opteretiti druge strane.

10. Zaključno, Vijeće smatra da je u interesu pravde da odobri dodavanje predloženog svjedoka IC-44 na Popis svjedoka na temelju pravila 65ter Čermakove obrane.

Treći zahtjev:

11. Svjedočenje koje se očekuje od svjedoka IC-45 odnosi se na zločine koje su Srbi počinili protiv Hrvata 1991. godine. Svjedočenje se predlaže kao potkrepa teze da su Hrvati nakon operacije "Oluja" djelovali protiv hrvatskih Srba iz osвете za te ranije napade. Iako potencijalni iskaz ovog svjedoka uključuje djela koja izlaze iz prostornog i vremenskog okvira Optužnice, taj iskaz mogao bi predstavljati kariku u lancu dokaza koji bi sugerirao navedeni motiv osвете kao razumno alternativno objašnjenje navodima Optužnice o zajedničkom zločinačkom pothvatu, pa Vijeće stoga ocjenjuje da je potencijalno svjedočenje *prima facie* relevantno i da ima dokaznu vrijednost.

Prijevod

12. Vijeće napominje da u vrijeme kad je Čermakova obrana podnijela svoj popis svjedoka, ona još nije bila primila objelodanjene podatke koji su joj omogućili da identificira IC-45 kao mogućeg svjedoka. Stoga Vijeće prihvaća da je Čermakova obrana dala valjan razlog zbog kojeg nije uključila svjedoka IC-45 na svoj Popis svjedoka od 4. svibnja 2009. S obzirom na to da nije vjerojatno da će pojedinosti iskaza svjedoka IC-45 biti osporavane i na to da nijedna strana nije ustvrdila da bi dodavanje svjedoka IC-45 bilo posebno opterećujuće, Vijeće smatra da bi dodavanje ovog svjedoka u vrlo ograničenoj mjeri dodatno opteretilo druge strane.

13. Zaključno, Vijeće smatra da je u interesu pravde da odobri dodavanje predloženog svjedoka IC-45 na Popis svjedoka na temelju pravila 65ter Čermakove obrane.

14. Iz gorenavedenih razloga, Raspravno vijeće:

ODOBRAVA Drugi zahtjev;

ODOBRAVA Treći zahtjev;

NALAZE Čermakovoj obrani da podnese dopune svom Popisu svjedoka na temelju pravila 65ter u roku od tjedan dana nakon donošenja ove odluke.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija mjerodavna.

/potpis na originalu/
sudac Alphons Orié,
predsjedavajući

Dana 22. rujna 2009.
Den Haag,
Nizozemska

[pečat Međunarodnog suda]